

STOICKÝ PARADOX

SVOBODA DETERMINOVANÉHO JEDNÁNÍ

DISKUZE NAD KNIHOU Vladimíra MIKEŠE « *LE PARADOXE STOÏCIEN: LIBERTÉ DE L'ACTION DÉTERMINÉE* »

čtvrtek 23. 2. 2017, 15h, zasedací místnost FLÚ AV (Jilská 1)

S AUTOREM BUDOU DISKUTOVAT **Prof. Karel Thein a Petr Dvořák, PhD.**

Staří stoici se domnívali, že veškeré dění ve světě je coby součást řetězce příčin a účinků plně determinováno. Zároveň byli přesvědčeni, že se tím nic nemění na běžné společenské praxi a je stále možné člověka chválit a trestat za jeho jednání či vznášet nárok na jeho mravní vývoj. Výsledkem obhajoby těchto dvou představ byla jedna z prvních kompatibilistických teorií jednání: determinismus lze podle stoiků sloučit s pojmem odpovědnosti.

Stoici měli rovněž pojem svobody, který však nesouvisel přímo s odpovědností a lišil se od pozdějšího a v dnešní době převažujícího pojmu svobody. Jejich svoboda byla znakem dosažení dokonalosti a náležela pouze mudrci.

Diskuze se zaměří na otázku, jak a pokud vůbec lze tuto kompatibilistickou pozici koherentně myslet a jaké jsou psychologické a ontologické podmínky stoického pojetí odpovědnosti a svobody. Bude tak příležitostí vyjasnit tyto pojmy a jejich vzájemné vztahy v počáteční historické fázi jejich vývoje, která osvětluje jejich další chápání. Neomezí se však pouze na úvahu o kompatibilismu v historických souvislostech, ale položí si i otázku kompatibilismu obecně a vztahu stoického rozvrhu k současným kompatibilistickým teoriím.

